

TÁ 922

03-11482
1 tek 290 m
B pos ff
magyar hang

KAPUCÉDULA

- dokumentumfilm -

Gyártó ország:	Magyarország
gyártó cég:	MAFILM Riport- és Dokumentumfilm Studio
gyártási év:	1966
gyártásvezető:	Odze György
engedélyszám:	M. 601/6
rendező:	DESSER József
dramaturg:	Gere Mara
operatőr:	G. Tóth János
zenei összeállító:	Szigeti Ferenc
munkatárs:	Zsdánszky Ákos
mesélő:	Sinkovits Imre

Tartalom:

A Bányagépgyár portásának egy napját kíséri végig a kisfilm. /kulcsokról és igazolványokról, belépőkről gondoskodik, kiteszi a postát az ablakba, telefonál, tiszteleg az igazgató kocsijának, fuvarleveleket ír alá, utbaigazítja a munkát keresőt s a munkaidő végén átadja váltótársának a tennivalókat/

1985. március 27.

VA

KAPUCÉDULA c. film cenzuraszövege

/268 m. ff. 10' vetítési idő/

KAPUCÉDULA.

A Föld tele van épületekkel és kerítésekkel. Eppen ezért szükségesek a kapuk. Kiskapuk, nagykapuk... Az emberek többsége a nagykapukon át közlekedik. Azokról, akik átmásznak a falon, vagy kiugranak az ablakon, most nem beszélünk. Azokról sem, akik mindig a kiskapukat keresgélik. Az első ember a gyárban a kapus. Megnézi az igazolványokat, kiadja a kulcsokat. Egy pillanatig mindenki neki engedelmeskedik. Csak ő nem mutatja fel a gyári belépőt. Kinek is mutatná? Hiszen ő az első ember. A törvényt képviseli, a szabályokat, a köteleket, a világ megfogalmazott rendjét. Előtte jönnek - mennek az emberek, nézi őket, apró venásokból, pillanatnyi benyomásokból összeállítja arcukat, jellemüket, életüket. Tudja, hogy az egyiknél miért van zöldség... a másiknál tejestűveg... Ismeri őket, de őt nagyon kevesen ismerik. Személytelen. Nem önhatalmúan cselekszik, nem ő szabja meg, mikor nyílik és mikor zárul a kapu. Ő az az órának és a gyári rendnek engedelmeskedik. A későn érkező először a kapus előtt szégyenkezik. Esetleg mentegétozik, hogy otthon felelte az igazolványát. A kapus neve: Portás Bácsi, Kapus szaki... Néha Drága Kartárs, néha meg Undok Pasas... Pedig becsületes neve is van. Csak azt kevesen tudják... A kényesebb, fontosabb ügyekkel mindig személyesen foglalkozik. De neki is van becsztottja, asszisztense, mint egy sebészprofesszornak... Az egyszerűbb ügyeket igazán elintézheti az asszisztens. Teherkocsikat, menetleveleket, áruszállítást... Minden embernek van igazolványa! Néhány összefűzött papírlap, nevével, adataival... A személyi igazolvány: a születéstől a halálig érvényes. A munkaadói igazolvány addig, amíg egy másik munkahelyen újat nem adnak. A legrövidebb életű igazolvány, a kapucédula. Hivatalos neve: Belépési engedély... ynx Nem él tovább a tiszavirágnál. A kapus fülkéjéből indul el, s oda tér vissza. A világ legelső kapusa Cháron volt. Ő engedte át a meztelen, vacogó lelkeket erről a világról, a tulvilágra. A mi kapusunk nem Cháron utóda, nem foglalkozik a tulvilággal. Keze ügyében kulcs-csomó, telefon, ceruza, papír... Csupa valóságos, huszadik századi munkaeszköz... Aki bekukkant hozzá a kis ablakon, nem vacog félelmében. Pedig a kapusnak is van a kezében hatalom. Másutt igazgató lehetsz, minisztériumi osztályvezető, egy ujság vezető munkatársa, tekintélyes ember. De itt ismeretlen vagy. Különös határszálen él és örködik a portás. Kinyitható ablaka, akárcsak egy lörés. Ől, dolgozik, figyel és irányítja, befelé áramló életet. Lát felemelkedéseket és bukásokat. Élete határvidéki élet! Kívül a világ, bent dolgozik a gyár. Emberek, gépek... Szappant főznek, nyakkendő szövik, szalámit töltenek, cipőbőrt szabnak, hajót bocsátanak a vízre, iskolai tanszereket konstruálnak, sört habosítanak, számológépeket emlékezni tanítanak, csöveket huznak, üveget fujnak, lemezt egyengetnek, sincket hajlítanak. Engedelmessegre tanítják és átalakítják az anyagot. Ebben a gyárban éppen bányagépeket gyártanak. De a kapusnak ez majdnem mindegy... Ő az emberekkel foglalkozik. Biztosan vannak percek, amikor nagyon fontosnak érzi magát, máskor talán tetovázik, elgondolkozva töpreng. Mint mindannyian. Néha úgy örködik, a kapuban, mintha ő volna a gyár tulajdonosa. Jól végigméri azt, aki a kapun átlép. Hatáskörét fontos és

szigorú mondatok szabályozzák. Ezt szabad, azt tilos... De nem lehet mindent előre látni. Benézhet a kis ablakon egy régi jóbarát... Ilyenkor a Portás Bácsi is enged a szigorúságból. Talán egy régi kapustól, azt is megtanulta, hogyan illik tisztelegni az igazgató fekete kocsi-ja előtt... Vannak kötelességei és jogai. A pillanatnyi szünetben, hogy mit kell tenni, ha egy idegen becsenget a kapun. Beengedje, ne engedje? neki kell határoznia. Lehet, hogy ilyenkor eszébe jut az a pillanat, amikor ő kopogtatott tétevézva egy gyár kapuján. Amikor ő keresett munkát, talán éppen ebben a gyárban, annál a kapunál. Talán egy másik kapus őt is figyelmeztette, hogy ne hagyja kívül a cókókat. Ha a kapus kiállítja a belépési engedélyt, már nem érzi magát annyira idegennak az új ember. Hiszen van valaki, aki már befogta. És a kapucédulából még munkaadói igazolvány is lehet. Az idő lejá: jön a váltás. Egy másik ember veszi át a posztot, a tisztség jelvénye- it, telefont, kulcsokat... A marzallbot egy másik ember kezébe kerül. Nyelc órára most ő lesz a Portás Bácsi, Kapus Szaki, vagy Brága Kartárs! A kapusfülkében mindig ül valaki. Ő pedig végigmegy a műhely- ken, ballag a nagy gépek között, mintha ellenőrizné, jól dolgoztak-e, amig örködött... Mintha tudni akarná, mi történt a gyárban. Vagy csak keres valakit? Ugy, mintha most neki is kapucédula volna a zse- bében?

Készítették: Gere Mara, Szigeti Ferenc, Zsdánszky Ákos, G.Tóth János, Odze György, Desser József. Készült a MAPILM Riport- és Dokumentumfilm Studióban. Magyarországon forgalomba hozza a MOKÉP. M.601/6.